

MELDING FOR 1973

FRA DET NORSKE MYRSELSKAPS FORSØKSSTASJON

Areal og gjødsling

Forsøksstasjonens dyrkede areal er i 1973 nyttet og gjødslet som nedenstående tabell viser:

Vekst	Areal	Gjødsling kg pr. dekar		
		N	P	K
Bygg	116,0		3,0	10
Poteter	3,0	6	2,5	10
Gulrot	2,5	6	6,0	16
Diverse grønnsaker	1,0	10	6,0	16
Eng	157,0	7	3,0	7

Vær og vekst

Førjulsvinteren var mild og nedbørsrik og været etter jul fortsatte i samme stil. Vinteren var praktisk talt snøfri og jorda i det vesentlige uten tele. Denne fuktige værtypen holdt seg også utover våren som i tillegg til relativt lave temperaturer, gjorde at våronna kom sent i gang. Denne ble av samme grunn vanskelig å få utført på tilfredsstillende måte. Telens strukturbyggende effekt var sterkt redusert og hyppig regnvær gav jorda små muligheter til å tørke opp. Jordarbeidingen måtte derfor i det vesentligste utføres under mindre gunstige forhold. Jorda fikk i mange tilfelle på langt nær den struktur som var ønskelig.

Temperatur og nedbør på Mære mai—september 1973.

Måned	Temperatur °C		Nedbør		Varmesum
	Middel	Avvik fra normalen	Sum	Avvik fra normalen	
Mai	8,5	+ 0,3	58,8	+ 20,8	264
Juni	12,8	+ 1,2	60,9	— 1,1	384
Juli	15,5	+ 0,1	128,1	+ 59,1	481
August	12,2	— 0,9	80,4	+ 12,2	378
September..	8,3	— 0,9	99,0	+ 22,0	249

Klimatabellen viser at temperaturen i perioden mai—september var nær det normale. Litt varmere enn normalt på forsommeren og litt kjøligere enn normalt på ettersommeren.

Når det gjelder nedbøren var forholdene mer ekstreme. Sommeren 1973 var preget av skyet og fuktige værforhold. I perioden var det i alt 104 døgn med nedbør og nedbørmengden var nærmere 40 % over det normale i samme tidsrom. I tida 2.—16. mai — den gunstigste våronnperiode — var det nedbør hver dag, og det var som allerede nevnt meget vanskelig å få jordarbeidet tilfredsstillende utført. Når avlingene i mange tilfelle ikke ble så gode som ventet, skyldes dette ikke minst en dårlig jordstruktur og en mer eller mindre vannmettet jord i veksttida.

Første sådag på forsøksstasjonen var 8. mai, men på grunn av værforholdene kom siste kornet først i jorda i slutten av måneden. Noen godværsdager i begynnelsen av juni gav god fart i spiring og vekst og det ble etter hvert liten forskjell å se i vekstutviklingen etter de ulike såtider.

Høyonna tok til i slutten av juni som normalt. Bergingsforholdene var meget vanskelige. Mye regn og tildels sterk vind gjorde endel skade på hesjene, men til tross for ugunstige værforhold kom likevel det vesentlige av høyet i hus av relativt bra kvalitet. En har ved forsøksstasjonen i de senere år bare nyttet 1. års enga til produksjon av høy. Eldre eng selges på rot til grasmelproduksjon. Jorda var i år ugunstig for de store høstmaskiner som nyttes og endel skade ble det her og der, men vårt inntrykk er at disse skader ikke er stort verre enn det vanlige forhøstingsekvipasjer forårsaker.

Årets høyavling ligger stort sett på samme nivå som forrige år når det gjelder 1. årsenga. I forsøk kom en her etter 2 høstetider opp i 1500 kg høy pr. dekar. På eldre eng ble avlingene atskillig mindre. Årsaken til dette har trolig sammenheng med dårlig jordstruktur etter en nesten telefri vinter i tillegg til bruken av tunge høstmaskiner. Vi har ellers gjennom mange år registrert en tendens til at engavlingene går relativt hurtig ned etter gjenlegget. Engbestanden tynnes hurtig ut og ugras tar lett plassen. Det er grunn til å stille spørsmålet i hvilken utstrekning de nye driftsmåter med flere gangs slått i tillegg til sterk mekanisering av høsteprosessen kan tilskrives årsaken til denne negative utvikling. Vi har enda lite forskningsmateriale som kan fortelle oss noe om dette. Vi har riktignok lenge innsett nødvendigheten av undersøkelser på dette felt, men forsøksstasjonen har ikke hatt økonomiske muligheter til å ta fatt på dette omfattende problem selv om forholdene her ligger meget gunstig an for slike forsøk hva jord og areal angår.

Skuren tok til 16. august. Den ble oppstykket og langvarig på grunn av været. Vanninnholdet i kornet ved høstingen var høyt og kvaliteten ble i det hele mindre bra. Dette vil nok gi seg betydelig utslag i avregningsprisen når den tid kommer. Kornavlingens størrelse

ble i gjennomsnitt under middels. Det var imidlertid store variasjoner mellom de eldre dyrkede skifter hvor avlingen var tildels langt under middels, til skifter som er dyrket for få år siden hvor avlingen var over middels. Sortsforsøket i bygg gikk dessverre tapt og vi har derfor ikke sammenlignende avlingstall med tidligere år. Sortsforsøket i havre kunne derimot delvis nyttes og avlingene her var tilfredsstillende. For de mest kjente sorter var avlingen i kg pr. dekar følgende: Pol 302, Voll 394, Titus 392 og Gråkall 413.

Tilskudd av nitrogen gav i år nedgang i avling i motsetning til forrige år da N-tilskudd gav positive utslag. Disse ulike årsforskjeller i samband med N-gjødsling til korn på myrjord understreker det faktum at en her står overfor en sterk sammenheng med de klimatiske vilkår. Så lenge en ikke har sikre klimatiske langtidsvarsler å bygge på, er det grunn til å vise varsomhet når det gjelder gjødsling med nitrogen til korn på myrjord under våre og tilsvarende klimaforhold.

Potetene gav mindre avling enn året før. Avlingstall fra sortsforsøkene 1972 og 1973 viser henholdsvis dette: Laila 3443 og 2788, Beate 3050 og 1928, Parnassia 2919 og 2128, Mandel 2159 og 1674, Kerrs Pink 2419 og 1674 og Pimpernell 2734 og 1821. Tallene gjelder salgbar avling i kg pr. dekar. Kvaliteten var stort sett god.

Gulrotavlingen var omtrent av samme størrelse som året før og kvaliteten var meget god.

Forsøksvirksomheten.

Ved forsøksstasjonen er det i året høstet i alt 23 forsøk som omfatter 2 hydrotekniske forsøk, 10 kalkings- og gjødslingsforsøk og 11 sortsforsøk i gras, korn og poteter. Grasforsøkene er kombinert med ulike høstetider m.m. På grunn av de alt nevnte vanskelige værforhold måtte bl.a. et sortsforsøk i korn kasseres. Dette har gjort at det høstede antall forsøk er litt mindre enn forrige år. De ugunstige vekstforhold gjorde seg imidlertid sterkere gjeldende overfor de lokale forsøk. Av de 15 planlagte og utsendte forsøk ble bare 5 anlagt og høstet. De øvrige ble enten ikke anlagt eller ødelagt i veksttiden. Ugunstige værforhold rammer naturlig nok myrjord hardest og det var derfor ikke uventet at våre forsøk i år ville få store problemer.

De telemålinger som tok til i 1972 ble fortsatt i 1973. Som alt nevnt var det en beskjeden teledannelse vinteren 1972/73. Den totale teledybde var liten og varierte sterkt gjennom vinteren. I en periode i januar og februar var til og med jorda telefri. Teledybden nådde sitt maksimum i begynnelsen av mars med 18 cm, men jorda var igjen telefri i begynnelsen av april.

Drensvannundersøkelsene måtte av budsjettmessige hensyn innstilles og de kjemiske analyser av vannprøvene fra 1972 kunne av samme årsak heller ikke realiseres.

Det store kombinerte grøfte, kalkings-, omløps- og synkingsforsøk

på 24 dekar, anlagt i 1967, ble i år nivellert etter planen d.v.s høydenivået er bestemt på 480 punkter etter 3 ulike avlesninger på hvert punkt. Tallmaterialet er ikke detaljregnet, men vi har bestemt synkingen i middel for hele feltet. Denne beløper seg nå til 32 cm. Den største middelsynking skjedde 1. året etter dyrkingen med 16 cm. 2. år var synkingen 5 cm og i de etterfølgende år har synkingen i middel vært ca. 3 cm pr. år. Synkingen er avhengig av driftsmåten. Et grovt overslag viser 3 cm sterkere synking i perioden der det har vært åpen åker sammenlignet med eng.

Forsøksvolumet har vi gjennom de senere år klart å holde så noenlunde på samme nivå til tross for en relativt sterk årlig reduksjon i vårt driftsbudsjett. Dette har hittil vært mulig fordi vi først og fremst har prioritert det praktiske forsøksarbeide. Bearbeidelsen av forsøksmaterialet og publisering er uten tvil blitt skadelidende. Vi håper likevel i kommende år å få ferdige et par meldinger. En om tilføring av mineralmateriale til myrjord og en om frøblandinger og høstetider m.m. på eng.

Jordeiendom og bygninger.

I årets løp er det grøftet om 21 dekar og forsterket grøftesystemet på ca. 10 dekar. Årets værforhold viste til overmål at en betydelig del av eiendommen ikke har tilfredsstillende grøfting. Særlig på myrjord av høy dyrkingsalder og ofte dermed høy formoldningsgrad er kravene til dreneringen meget stor. Når det gjelder vårt areal av mosemyr på ca. 27 dekar må dette grøftes om. Avlingen ble her dette år totalt mislykket. Det vil ikke ha noen hensikt å koste gjødsel og arbeid på dette skifte før det blir grøftet. Selv om forsøksstasjonen trolig vil få tilskudd av staten til omgrøfting, vil det likevel falle et betydelig beløp på vårt eget budsjett. Hvorvidt noe eller hvor meget som kan bli grøftet i kommende år avhenger selvsagt av driftsbudsjettets størrelse. Med de relativt svake avlinger dette år har vi dessverre en dårlig økonomisk utgangsstilling for neste års drift. De skjerpede akseltrykkbestemmelser på jernbaneovergangen på Mære som øker transportutgiftene på avling m.m. fordi transportveien er blitt forlenget nærmere 20 km, gjør naturligvis ikke den økonomiske situasjon bedre. Prisen på levert gras til Verdal er av denne grunn redusert.

Reparasjoner og vedlikehold av forsøksstasjonens bygninger har også dette år vært begrenset til det aller nødvendigste. Dette skyldes rett og slett at vi ikke har hatt midler til vedlikehold.

Endel av skifteveiene er påkjørt noe fyllmasse og grus i ledige perioder.

Maskiner og redskaper.

Ingen nye maskiner og redskaper er anskaffet dette år. Vi har i flere år manglet utstyr til viktige og påtrengende forsøk hvor søkelyst kunne settes på forholdet teknikk og avlingsnedgang, i første omgang bl.a. tvillinghjul og lavtrykksdekk til traktor og eventuelt spesialdekk til tilhenger. Det har imidlertid ikke vært mulig å skaffe midler til nevnte utstyr.

Forsøksstasjonens personale.

Amanuensis Rolf Celius har i første del av året vært engasjert i et utredningsarbeid vedrørende kjøreskader m.m. på myrjord i Nord-Norge. Dette arbeid har selvsagt gått noe på bekostning av arbeidet ved forsøksstasjonen, men da fagområdet naturlig falt sammen med vårt arbeid ved forsøksstasjonen, var det både rimelig og riktig at vi medvirket i dette utredningsarbeid. Hva som videre kommer til å skje, og forsøksstasjonens plass i de forslag som er fremmet, er det ikke mulig å si noe om på det nåværende tidspunkt.

Det har ellers ikke vært noen endringer i forsøksstasjonens faste personell som pr. 31.12 var følgende:

Forsøksleder: Sivilagronom Nils Vikeland

Amanuensis: Sivilagronom Rolf Celius

Fagassistent: Agronom Egil Grønli

Arbeidsformann: Agronom Trygve Christensen

Mære, 3. januar 1974

Nils Vikeland/s